

S. J., N. Prusakow

Wiceminister Sprawiedliwości RSFRR
o adwokaturze radzieckiej : [recenzja
artykułu N. Prusakowa
opublikowanego w czasopiśmie
"Sowietskaja Justicya", 1962, nr 17]

Palestra 6/11(59), 64-66

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiceminister Sprawiedliwości RSFRR o adwokaturze radzieckiej*

W nrze 17 czasopisma „Sowietskaja Justicya” z września 1962 roku ukazał się artykuł Wiceministra Sprawiedliwości RSFRR N. Prusakowa, poświęcony nowej ustawie o adwokaturze RSFRR.

Wysokie stanowisko autora podkreśla wagę tego artykułu, w którym autor — na tle nowej ustawy o adwokaturze — snuje swe rozważania na temat znaczenia udziału adwokatury w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Oto jak autor charakteryzuje m. i. tę ustawę:

Jest to wielkiej wagi wydarzenie w dziejach radzieckiej adwokatury i organów wymiaru sprawiedliwości.

Nowe Prawo o adwokaturze RSFRR różni się w sposób bardzo korzystny od Prawa z 1939 r., uchwalonego przez Radę Komisarzy Ludowych ZSRR, przede wszystkim tym, że znacznie rozszerza uprawnienia adwokatów, ustala dobrowolny charakter zrzeszania się osób poświęcających się działalności adwokackiej oraz określa cele, dla których tworzone są kolegia adwokatów.

Art. 1 Prawa głosi, że kolegia adwokatów są powołane do realizowania obrony w czasie śledztwa pierwiastkowego i przed sądem, do reprezentowania stron w sprawach cywilnych w sądzie i arbitrażu, jak również do udzielania pomocy prawnej obywatelom, przedsiębiorstwom, instytucjom, organizacjom i kolchozom w RSFRR.

Oddzielnie zostało podkreślone, że adwokaci powołani są do współdziałania w ochronie praw i prawnych interesów obywateli, przedsiębiorstw, instytucji, organizacji i kolchozów, do przestrzegania i umocnienia praworządności socjalistycznej oraz do realizowania wymiaru sprawiedliwości (art. 2).

Z przytoczonych przepisów Prawa o adwokaturze wynika, że adwokat radziecki jest nie tylko obrońcą, lecz zarazem działaczem społecznym, nie tylko broni swego klienta, lecz i współdziała w realizowaniu wymiaru sprawiedliwości. Stosownie do Prawa z dnia 25 lipca 1962 roku prezydium kolegiów adwokatów obowiązane są badać — na podstawie posiadanych przez kolegia materiałów — przyczyny przestępnych działań i naruszeń praworządności oraz składać odpowiednie wnioski organizacjom państwowym i społecznym. Te nowe, niezmiernie ważne funkcje adwokatury radzieckiej potęgują jej rolę w walce o likwidację przestępczości, o dalsze umocnienie praworządności i jednocześnie sprzy-

---

* W nrze 10 „Palestry” z br. zamieściliśmy artykuł informacyjny pióra P. Szczemielinowa o uchwale Rady Najwyższej RSFRR z dnia 25 lipca 1962 roku, zatwierdzającej ustawę o adwokaturze RSFRR.

jają zbliżeniu jej do organów państwowych, które prowadzą walkę z przestępczością w kraju.

Należy bez ogródek powiedzieć, że dotychczas nie ma zgodności w działaniach organów powołanych do prowadzenia walki z przestępczością, co obniża w sposób istotny efektywność ich wysiłków. W walce z przestępczością, w badaniu przyczyn i warunków, które ją powodują, potrzebne są wspólne wysiłki, jednolity, zharmonizowany plan pracy organów sądowych, prokuratury, milicji i adwokatury.

Nowe Prawo o adwokaturze poświęca szczególną uwagę zagadnieniu podniesienia poziomu pracy adwokatów oraz ich moralnej czystości. Adwokaci, którzy nie umieją radzić sobie z pracą lub też niesumienne traktują swoje obowiązki zawodowe, którzy systematycznie naruszają przepisy regulaminu wewnętrznego kolegium albo otrzymują wynagrodzenie pieniężne poza konsultacją lub dopuszczają się innych występków plamiących godność adwokata, jak również adwokaci, którzy popełnili przestępstwo — podlegają wykluczeniu z adwokatury. Może tego dokonać nie tylko prezydium kolegium, ale również rada ministrów republiki autonomicznej lub wydział wykonawczy krajowej, obwodowej oraz miejskiej (moskiewskiej i leningradzkiej) rady delegatów ludu pracującego.

Prawo o adwokaturze stanowi, że wykluczenie z adwokatury jest najwyższym wymiarem kary, stosowanym jedynie w wypadkach wymienionych w art. 13 Prawa.

Nowe Prawo o adwokaturze znacznie rozszerza demokratyczne prawa jej członków.

Na prezydium kolegium nowe Prawo wkłada obowiązek przedsięwzięcia środków zmierzających do podniesienia poziomu ideowo-politycznego i przygotowania prawniczego członków kolegium, organizowania udziału adwokatów w zaznajamianiu społeczeństwa z ustawodawstwem radzieckim, realizowania kontroli jakości pracy adwokatów, uogólniania i rozpowszechniania doświadczeń z pracy konsultacji prawnych i adwokatów, jak również opracowania i wydawania podręczników metodycznych dotyczących działalności adwokatów.

Nowe Prawo o adwokaturze podkreśla, że adwokat powinien być wzorem ścisłego i stanowczego przestrzegania ustaw radzieckich, czystości moralnej i nienagannego zachowania się. Powinien on stale uzupełniać swoje wiadomości, podnosić swój poziom ideowo-polityczny i kwalifikacje zawodowe, brać udział aktywny w popularyzowaniu ustawodawstwa radzieckiego. Jednocześnie adwokat obowiązany jest wyszukać wszelkie wymienione w ustawie środki oraz sposoby obrony praw i uprawnionych interesów obywateli, przedsiębiorstw, instytucji, organizacji kołchozów, które zwracają się do niego o udzielenie im pomocy prawnej.

Realizowana przez adwokata obrona oskarżonego powinna być prowadzona w ramach obowiązujących przepisów prawa. Adwokat broni oskarżonego, korzystając ze środków przewidzianych w ustawie. Powinien on przy tym prowadzić obronę w taki sposób, żeby współdziałać z wymiarem sprawiedliwości, a nie przeciwstawiać się temu wymiarowi. Adwokat występuje zawsze w obronie prawdy i sprawiedli-

wości, domaga się wyroku sprawiedliwego, ustalenia prawdy obiektywnej. Nie jest on ślepyim sługą klienta, nie powinien i nie może solidaryzować się z oskarżonym, gdy ten ostatni dąży do uchylenia się od sprawiedliwej kary. obrońca w sądzie nie może działać wyłącznie w interesie oskarżonego. Nowe Prawo o adwokaturze zobowiązuje go do godzenia interesów klienta z interesami praworządności socjalistycznej oraz z interesami wymiaru sprawiedliwości.

Doświadczenia uzyskane z pracy adwokatów wykazują, że wielu spośród nich, dzięki prowadzonej przez nich zasadniczej i konsekwentnej obronie, dopomagają obywatelom do obrony ich praw i uprawnionych interesów.

W niektórych konsultacjach prawnych prowadzi się stałą obserwację osób skazanych warunkowo, których obronę prowadzili członkowie danej konsultacji. W tym celu adwokaci podtrzymują kontakty z organizacjami społecznymi odpowiednich przedsiębiorstw i organizacji.

A iluż to obywatelom zwolnionym bezprawnie z pracy adwokaci pomogli w przywróceniu ich na poprzednie stanowiska lub w otrzymaniu nowej pracy!

W związku z uchwaleniem nowego ustawodawstwa karnego i procedury karnej w RSFRR szczególnego znaczenia nabiera działalność adwokata w charakterze przedstawiciela poszkodowanego. Jako przedstawiciele poszkodowanych adwokaci przyczyniają się do obrony praw i uprawnionych roszczeń osób, którym wskutek przestępstwa została wyrządzona szkoda fizyczna, moralna lub majątkowa.

Nowe Prawo o adwokaturze — wywodzi dalej autor — znacznie rozszerzyło prawa i obowiązki kierownika konsultacji prawnej. Jest to zupełnie zrozumiałe, bo przecież cała praca zawodowa adwokatów koncentruje się w konsultacjach.

Kierownik konsultacji jest wyznaczany i zwalniany przez prezydium po uzgodnieniu z komitetem wykonawczym rady delegatów ludu pracującego właściwego rejonu lub miasta. Fakt ten będzie na pewno oddziaływać na znaczne wzmocnienie sytuacji wszystkich konsultacji prawnych oraz będzie się przyczyniać do stabilizacji kierowniczych kadr adwokatury.

Artykuł 26 Prawa o adwokaturze stanowi, że konsultacja prawna, jeśli zajdzie po temu konieczność, jest uprawniona do zażądania od organizacji państwowej lub społecznej informacji, charakterystyki oraz innych dokumentów związanych z udzielaniem przez adwokatów pomocy prawnej.

Nowe Prawo o adwokaturze — kończy autor — pozwoli na podniesienie poziomu pracy adwokatów i wzmocnienie dyscypliny pracy w adwokaturze oraz na jeszcze większe podniesienie autorytetu adwokatury.

S. J.